



Kontaktperson
Vattenenheten
Emilie Björling
010-2241787
emilie.bjorling@lansstyrelsen.se

Trafikverket
Via e-post
lovisa.bjarting@trafikverket.se

Beslut angående miljöpåverkan av vattenverksamhet bestående av bortledning av grundvatten m.m. i samband med förlängning av mötesspår, Skånebanan, Attarp, Hässleholms kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar i enlighet med 6 kap 26 § miljöbalken (MB) att rubricerad vattenverksamhet, innebärande grundvattenbortledning på fastigheten Gualöv 3:59, anläggande av två vägtrummor i Fjärlövsån, en järnvägstrumma för Fjärlövåns passage under järnvägen, samt omgrävning av Fjärlövsån i anslutning till ny trumma, inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En liten miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap 47 § MB ska därmed upprättas. Denna ska innehålla de uppgifter som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge och som krävs för att syftet med miljöbedömningar enligt 6 kap 1 § MB ska vara uppfyllt.

Skäl för beslutet

Enligt 6 kap 20–24 §§ MB ska alla som avser att bedriva verksamhet eller vidta någon åtgärd som kräver tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas, samt tidigt samråda med enskilda berörda och med Länsstyrelsen. Efter samråden ska Länsstyrelsen enligt 6 kap 26 § MB besluta om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Bedömningen av miljöpåverkan görs enligt kriterierna i 10 – 13 §§ miljöbedömningsförordningen 2017:966, med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper, lokalisering och de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.



Vid bedömning av miljöpåverkan ska särskild hänsyn tas till bland annat verksamhetens omfattning och utformning samt risker för människors hälsa och möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

Grundvatten

Utmärkande egenskaper för planerade åtgärder är att grundvattnet kommer bortledas och ge upphov till en permanent grundvattensänkning inom ett influensområde, med de huvudsakliga miljöeffekter som sammanfattas under *Redogörelse för ärendet* nedan. Mot bakgrund av vad som anges i samrådsunderlaget kan verksamheten inte antas medföra betydande miljöpåverkan avseende grundvatten. Länsstyrelsen vill dock lyfta fram möjligheten att utöver redovisad beredskap att ersätta berörda fastighetsägare om kontrollprogrammet visar en oacceptabel påverkan på brunnar i området även ha beredskap i händelse av akut torrläggning av enskilda brunnar genom att förse drabbade fastighetsägare med dricksvatten från exempelvis tankbilar till dess att till exempel en ny brunn hunnit anläggas.

En miljöeffekt av åtgärden, som SGI också belyser i sitt yttrande, är att förändrade grundvattennivåer kan ändra grundvattnets naturliga flödesriktning, vilket kan påverka eventuell förorenings-spridning. Eftersom grundvattnet dessutom är konstaterat förorenat föreslår SGI att grundvattnets föroreningsgrad kontrolleras noggrant i samband med markarbetena samt att ett kontrollprogram för det bortpumpade grund- och dagvattnet upprättas. En viss risk för infiltration av ytvatten från Fjärlövsån till grundvattnet förekommer också, men bedöms ha liten påverkan. Med villkorade bra rutiner för kontroll och åtgärder för att inte försämra vattenkvaliteten kan risken minimeras och därför bedömer länsstyrelsen att detta inte är någon betydande miljöeffekt.

Länsstyrelsen bedömer att avsänkningen, med avseende på miljöeffekter och lokalisering, inte medför en sådan påverkan på de fridlysta orkidéerna, fladdermöss eller groddjur att artskyddsdispens krävs.

Fjärlövsån

Utmärkande egenskaper för planerade åtgärder är att vattendraget påverkas genom fysiska ingrepp i form av nedläggning av trummor, anläggning av erosionskydd och omgrävning, vilket kan ge upphov till miljöeffekter i form av störning under byggtiden och påverkan på vattendragets botten och slänter. Med villkorade skyddsåtgärder för att minimera påverkan under bygg- och driftskede bedömer Länsstyrelsen att detta inte är någon betydande miljöeffekt.



Sammanvägd bedömning

Ifråga om åtgärdernas lokalisering har länsstyrelsen i sin bedömning tagit hänsyn till påverkan på enskilda intressen, terrestra naturvärden och den aktuella vattendragssträckans naturvärden.

Mot bakgrund av det material som inkommit över verksamhetens miljöpåverkan och vad som angivits i handlingarna i övrigt avseende planerade kontroller, försiktighetsmått och skyddsåtgärder bedömer Länsstyrelsen sammantaget att den planerade vattenverksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Fortsatta undersökningar samt liten miljökonsekvensbeskrivning

Grundvatten

Länsstyrelsen noterar att det förväntade påverkansområdet har definierats som det område inom vilket grundvattensänkningen beräknas bli större än 0,3 meter. När det finns känsliga objekt i jordlager, såsom grävda brunnar, bör enligt SGU:s rekommendationer en mycket låg avsänkning av grundvattennivåer i jord föras fram som acceptabel (ofta inte mer än 0,1 meters avsänkning). Eftersom samtliga berörda fastigheter i området har enskild vattenförsörjning, utan möjlighet till kommunal anslutning förrän tidigast 2028, anser Länsstyrelsen att påverkansområdet i ansökan ska omfatta 0,1 meters avsänkning, om det inte tydligt kan motiveras varför 0,3 meters avsänkning kan anses vara en acceptabel nivå. Här vill Länsstyrelsen också påminna om behovet att fortsatt söka efter enskilda brunnar inom såväl det nu redovisade som det nya beräknade påverkansområdet. Brunnsinventeringen ska innehålla så fullständiga brunnsuppgifter som möjligt med avseende på bland annat vattennivå, vattendjup, brunnsdjup, brunnstyp, användningsområde etc.

I kommande ansökan och MKB är det också viktigt att det framgår vilka parametrar beräkningsmodellen baseras på, och osäkerheterna kring dessa. Det behöver också tydligt redovisas vilka utredningar och vilket underlag som ligger till grund för gjorda antaganden, tolkningar och bedömningar.

Eftersom grundvattnet har konstaterats förorenat finns risk för att kemin i området kan ändras av den planerade vattenverksamheten till följd av ändrade flödesriktningar. Risk för påverkan från inläckande ytvatten till grundvattenmagasinet förekommer också, liksom risk att uppumpat länshållningsvatten innehåller föroreningar. MKB:n behöver därför innehålla en redogörelse över de kontroller och eventuella åtgärder som planeras för att följa upp och minimera risken för skada på människors hälsa och miljön. Resultaten från genomförda vattenanalyser ska redovisas tillsammans med bedömning av föroreningarnas eventuella påverkan på naturmiljön och dricksvattenkvaliteten för enskilda brunnar. Det ska tydligt framgå vilket underlag och vilka



bedömningsgrunder som legat till grund för de bedömningar och slutsatser som görs.

Fjärlövsån

Miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla en redogörelse för trummornas och omgrävningens utformning, hur arbetena inklusive eventuella rivningsarbeten ska genomföras, samt de skyddsåtgärder som kommer att vidtas för att minimera påverkan på vattendraget dels genom grumling och annan störning under anläggningstiden, dels genom påverkan på åns bottenstruktur. Det behöver beskrivas vilka material som används som botten i nya trummor och åfåra samt i erosionsskydd, och framgår på vilket sätt dessa är lämpliga för att åstadkomma naturliga förhållanden. Det bör även framgå hur det säkerställs att tillförda massor (erosionsskydd) är rena.

Det bör redovisas vilka riktvärden som fastställts med avseende på det vatten som avleds till Fjärlövsån samt hur det säkerställs att dessa inte överskrids.

Dagvatten från den nya väg 2023 kommer att avledas till Fjärlövsån. Det bör framgå av MKB:n om och i så fall hur dagvattnet fördröjs och renas innan det släpps till ån, om det sker någon förändring jämfört med tidigare och på vilket sätt dagvattnet inverkar på vattendragets ekologiska status och möjligheten att nå MKN. Det behöver tydligt redovisas vilket underlag som ligger till grund för gjorda antaganden och bedömningar.

Redogörelse för ärendet

Ni har översänt samrådsunderlag i samråd om vattenverksamhet enligt 6 kap. 4 § miljöbalken och anhållit om Länsstyrelsens beslut huruvida den planerade vattenverksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Underlaget syftar till att ge en översiktlig bild av hur projektet *Attarp - Förlängning av mötesspår* kommer att påverka grundvattenförhållanden och vilka miljökonsekvenser som kan förväntas med avseende på ändrade grundvattenförhållanden samt anläggandet av nya trummor och omgrävning av Fjärlövsån. Tillståndsansökan enligt 11 kap miljöbalken omfattar grundvattenbortledning på fastigheten Gualöv 3:59, anläggande av två vägtrummor i Fjärlövsån samt en järnvägstrumma för åns passage under järnvägen, samt omgrävning av Fjärlövsån i anslutning till ny trumma.

Grundvatten

Grundvatten kommer bortledas och ge upphov till en permanent grundvattensänkning inom ett influensområde. Risken för sättningar i området till följd av grundvattensänkningen bedöms som liten då det inte förekommer några sättningsbenägna jordar inom det bebyggda området. Planerade åtgärder bedöms inte heller ha någon betydande miljöeffekt på grundvattenförekomsten "Norra Kristianstadsslätten" i det sedimentära berget då de i huvudsak berör



grundvattenmagasinet i jordlagren och till viss del det ytliga berget. Enligt redovisat underlag befinner sig grundvattenförekomsten i utkanten av bedömt påverkansområde och genomförda undersökningar har heller inte visat på förekomst av sedimentärt berg.

Det kan dock inte uteslutas att grundvattenbortledningen kan leda till att fastigheter inom påverkansområdet som har enskilda brunnar kan få sänkta vattennivåer. För att följa upp verksamhetens påverkan på grundvattennivåerna i omgivningen under entreprenad- och driftskede kommer ett kontrollprogram upprättas. Om kontrollprogrammet visar på att verksamheten medför en oacceptabel påverkan på någon eller några av brunnarna i området kommer Trafikverket ersätta berörda fastighetsägare, exempelvis med borrade brunnar på de fastigheter som idag har grävda brunnar eller att en borrad brunn förses med en ny pump på större djup.

Inom påverkansområdet förekommer fridlysta arter såsom fladdermöss, groddjur och orkidén grönvit nattviol. Efter vidtagen skyddsåtgärd för groddjur bedöms grundvattensänkningen inte få någon påverkan av betydelse för dessa och dispens från artskyddet anses inte behövas.

Fjärlövsån

Befintlig järnvägstrumma i Fjärlövsån rivs och vattendraget grävs om och leds genom en ny och något kortare trumma cirka 10 meter västerut. Rivning av befintlig trumma och uppförande av ny trumma kan ske i torrhet. Trummans utformning kommer att anpassas till naturligt rådande förhållanden och den omgrävda delen av ån kommer att anpassas så att den inte utgör ett vandringshinder för fisk eller på annat sätt påverkar natur- och vattenmiljön negativt. Åfåran utformas vid omgrävningen i enlighet med befintligt tillstånd för markavvattningsföretaget. Schaktade släntsidor erosionsskyddas. Bottenmaterial anläggs med naturmaterial som fungerar som erosionsskydd och bidrar till en mer naturlig miljö. I anslutning till den nya trumman under järnvägen anläggs en separat utterpassage, för att utter samt små och medelstora däggdjur obehindrat ska kunna passera.

Då den nya sträckningen av väg 2023 innebär att vägen passerar Fjärlövsån i nytt läge kommer två parallella trummor med dimension 1,5 meter i diameter anläggas i vattendraget under den nya vägen. Två liknande trummor finns redan strax väster om planerade nya trummorna. Längden på de nya trummorna blir cirka 20 meter. Det framgår inte av samrådsunderlaget om dessa arbeten kan genomföras i torrhet eller om genomförandet inbegriper några rivningsarbeten.

Arbetena i och i anslutning till Fjärlövsån och dess biflöde ska enligt samrådsunderlaget utföras på ett sådant sätt att vattendragets vattenkvalitet inte påverkas negativt och åns bottenstruktur inte påverkas. Vid schakt, fyllning och omgrävning i vattendrag ska grumlingsförebyggande och grumlingsmildrande åtgärder vidtas så att grumling minimeras. Nämnade exempel på grumlingskydd är



bland annat siltgardin, geotextil och så kallade checkdamm som syftar till att bromsa upp vattnet och främja sedimentation.

Länsvatten kommer att uppstå i schaktgropar. Riktvärden för metaller, petroleumprodukter, näringsämnen samt partiklar har upprättats för det vatten som avleds till Fjärlövsån. Innan avledning kommer vattnet kontrolleras med stickprov för att säkerställa att nivåerna inte överskrider angivna riktvärden.

Vägdagvatten samt inläckande grundvatten kommer att avledas via vägdiken ned till vägens lågpunkt där vattnet avleds till Fjärlövsån via en pumpstation. Vare sig läckande grundvatten eller vägdagvatten förväntas vara nämnvärt förorenat. Viss rening av partikelbundna föroreningar kan förväntas genom översilning i vegetationsklädda vägdiken och någon ytterligare rening av vattnet innan avledning till Fjärlövsån bedöms inte behövas.

Beslutande

Beslutet har fattats av vattenhandläggare Emilie Björling.

I handläggningen har även vattenhandläggare Mikael Jakobsson och naturvårdshandläggare Lena Wedmo medverkat utan att delta i avgörandet.

Emilie Björling

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.